

Omgevingswet en Archeologie

Support act: Hoe zat het ook al weer?

Ivo Vossen – Stichting NMF/Steunpunt Monumenten en Archeologie Noord-Holland

Inhoud

- **Wetgeving**
  - **Heden**
  - **Zeer nabije toekomst**
- **Instrumenten Omgevingswet**
- **Aantoonbaarheid: verwachtingskaarten**
- **Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)**

Wetgeving: verleden

Verdrag van Valletta/Malta (1992 ondertekend)

- Behoud In situ
- Verstoorder (beter: Initiatiefnemer) betaalt

Wet op de Archeologische Monumenten Zorg (WAMZ, 2007)

- Invulling van 'Malta': behoud in situ en verstoorder betaalt
- AMZ-cyclus (Archeologische MonumentenZorg cyclus)

Wetgeving: heden

Erfgoedwet 2016

- Bundeling wetten en regels (o.a. uit Wamz)
- Erfgoed-breed: archeologie, monumenten, musea/museale objecten
- Certificering archeologische bedrijven en beroepsgroep

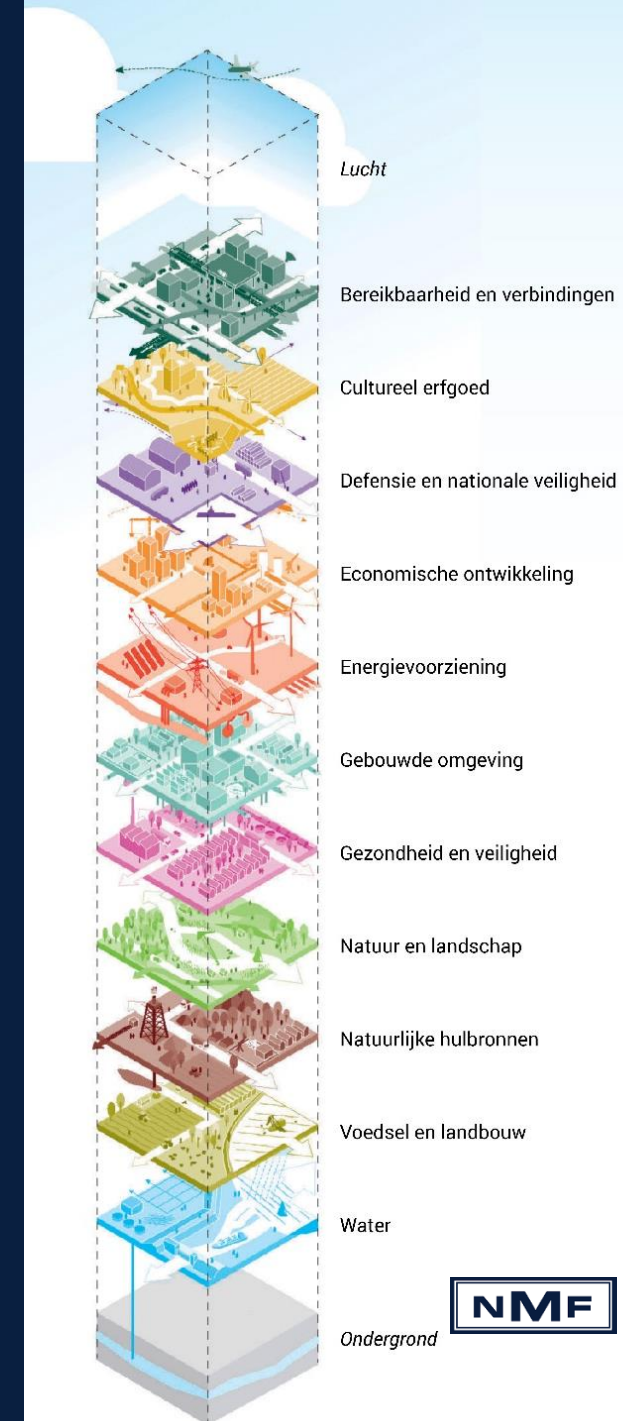
Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (WABO, 2008) en nieuwe Wet op de Ruimtelijke Ordening (Wro)

- Omgevingsvergunning o.b.v. bestemmingsplannen
- Ook archeologie krijgt plaats in bestemmingsplannen

Wetgeving: zeer nabije toekomst

Omgevingswet

- Invoering 1 januari 2024
- Bundeling wetten en regels over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water (kortom over Fysieke leefomgeving)
- Wabo gaat op in Omgevingswet (vergunningstelsel)
- Erfgoedwet en Omgevingswet samen zorgen voor integrale bescherming cultureel erfgoed

Erfgoedwet vs. Omgevingswet

Van Monumentenwet 1988 naar Erfgoedwet en Omgevingswet Over duiding en omgang

Omgevingswet

- Archeologie/erfgoed onderdeel van de fysieke leefomgeving, integrale benadering, alle belangen samenhangend afwegen
- (Burger)participatie: initiatiefnemer verantwoordelijk om belanghebbende de informeren en betrekken
- DSO: Digitaal Stelsel Omgevingswet
- Vergunningverlening binnen 8 weken
- Amendement Ronnes (2015): aantoonbare verwachting

Instrument - Omgevingsvisie

- Integrale langetermijnvisie met
- ambities, doelstellingen, beleidskeuzes
- voor de fysieke leefomgeving
- voor hele gemeente
- uiterlijk 1 januari 2027 vastgesteld door de Raad
- participatie door belangenverenigingen

Instrument - Omgevingsplan

- Beleidsneutraal overgenomen uit bestemmingsplan en verordeningen
- Voor hele gemeente één omgevingsplan
- Activiteiten: bouw, aanleg, sloop
- Functie-aanduiding: (te verwachten) archeologisch monument
- Werkingsgebied
- Overgangsperiode tot 1-1-2032

Instrument - Omgevingsplan

Omgevingsplan

Eén integraal plan met afgestemde uniforme regels:

- Vaststelling gemeenteraad, delegatiemogelijkheid aan b&w
- Procedure: afd. 3.4 Awb
- Beroep: direct aan Raad van State
- Digitaal raadpleegbaar
- Geen actualiseringsplicht, wel verplicht verwerken van afwijkactiviteiten en instructies

alle bestemmingsplannen

alle beheersverordeningen

1 kapverordening

1 monumentenverordening

aanwijzingsbesluiten
Beschermd stadsgezichten

welstandsregels

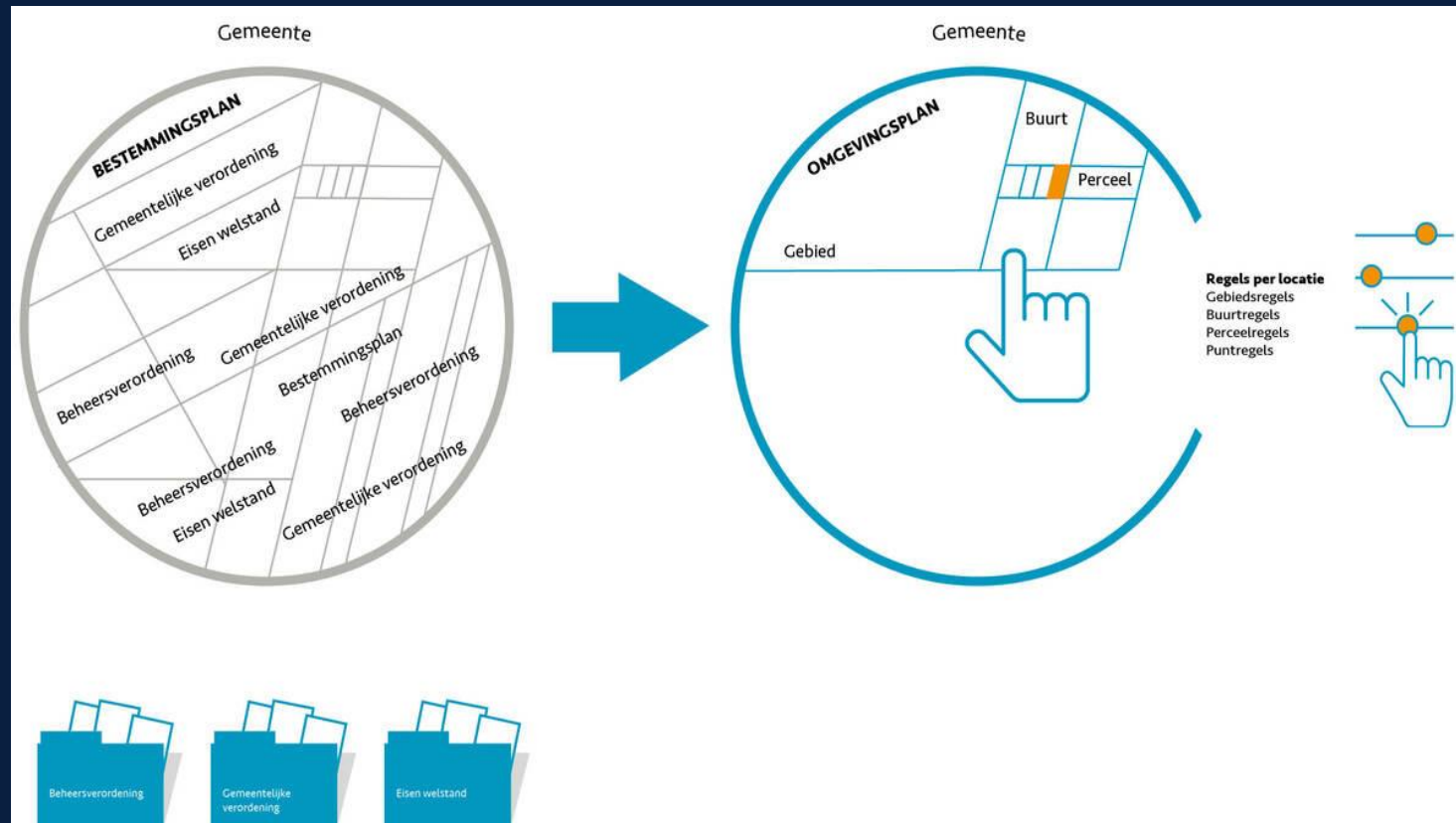
milieuregels

overige regels in belang fysieke leefomgeving

omgevingsplan

Instrument - Omgevingsplan

Instrument - Omgevingsvergunning

Toets aan regels

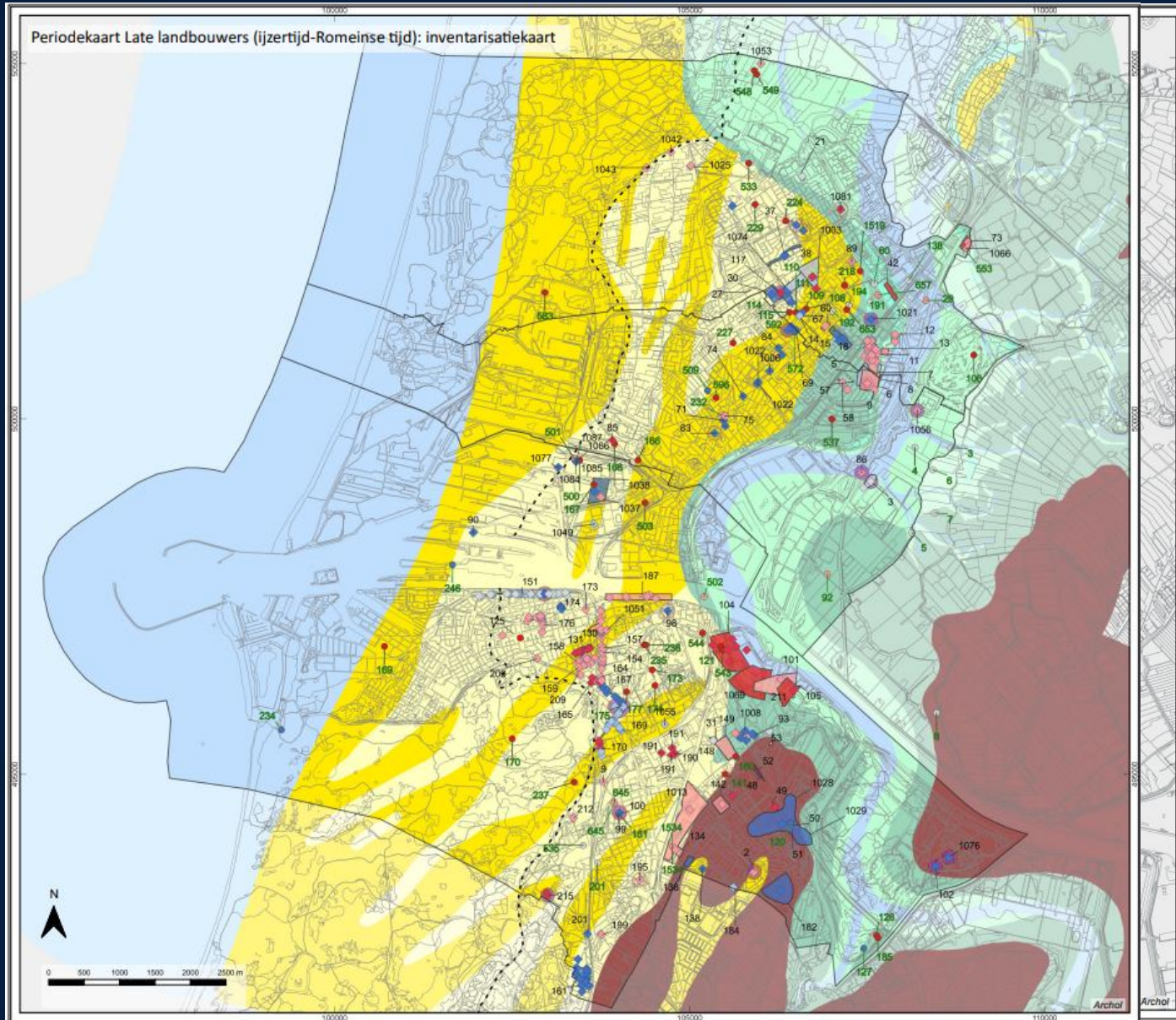
- Afhankelijk van activiteit en functie
- Aanvraagvereisten
- Vergunningvoorschriften

Aantoonbare verwachting: hoe dan?

Overige scores verwijderen Let op: schaal aangeven!	Verstoring integraal overgenomen van niet-archeologische bron zonder controle		geef schaal aan	0,5	1	1,5
	Verstoring bepaald obv één niet-archeologische bron met controle		geef schaal aan	0,5	1	1,5
	Verstoring bepaald obv meerdere niet-archeologische bronnen	3	geef schaal aan		1	
	Verstoring bepaald obv archeologische en niet archeologische bronnen (inclusief opgegraven terreinen)		geef schaal aan	0,5	1	1,5
	Verstoring bepaald obv bronnen aangevuld met eigen veldonderzoek		geef schaal aan	0,5	1	1,5
	Subtotaal	3				
Bronnen	Geraadpleegde bronnen	Geschikt voor gebruik	Toelichting			
Scoren verwijderen indien n.v.t.	ARCHIS		3	1:1.000 tot 1:1.000.000 (de vondsten op hele coördinaten)		
	Archeologische rapporten (ARCHIS en e-depot)		3	Variabel op niveau van vondsten. Contouren van plangebieden 1:1.000 tot 1:100.000		
	Lokale historici en verenigingen		3			
	Kadastrale minuut 1832		3	1:1.250/ 1:2.500 of 1:5.000		
	TMK		1	Brabant, Limburg en de Achterhoek deels 1:25.000; de rest van Nederland uitsluitend 1:1.250.000		
	Bonnebladen		3	Specificeer		
	Verklaring score		1			
	Overgenomen zonder controle/interpretatie	1	2			
	Gegevens geïnterpreteerd, maar niet gecontroleerd	2	2			
	Niet-archeologische gegevens geïnterpreteerd / Geen gegevens beschikbaar	3	3	Standaard 1:50.000. Soms detailkarteringen 1:25.000 of 1:10.000		
	Archeologische gegevens geïnterpreteerd	4	3	1:50.000		
	Niet-archeologische en archeologische gegevens gecombineerd en geïnterpreteerd	5	3	1:50.000 tot 1:200.000		
	Controle dmv eigen veldonderzoek met gerichte vragen	6	3	Standaard 1:50.000. Soms detailkarteringen 1:25.000 of 1:10.000		
	Verwachtingenkaarten buurgemeenten		1	1:1.000		
	Regionale of thematische verwachtingenkaarten (bijvoorbeeld: Uiterwaarden, Maasdalen)		2			
	Ontgrondingskaart provincie		3			
	Ruilverkevelingsgegevens uit archieven		3	Perceelsniveau		
	Lokale agrarische vereniging		2	Perceelsniveau		
	Saneringsgegevens		2	Perceelsniveau		
	Archiefonderzoek vergunningen diepploegen en andere verstoringen		2	Perceelsniveau		
	Inwinnen data door eigen veldonderzoek		3	Perceelsniveau		
	Subtotaal		49			
	Kwaliteitslabel inventarisatiekaart		84			
	Onvoldoende		0-50			
	Middelmatig		50-80			
	Goed		80-100			
	Uitstekend		100+			

Voorbeeld: kaart basisverwachting

Legenda

- L** Gemeentegrenzen
- Vondstlocaties**
- ijzertijd - Romeinse tijd
  - ijzertijd
  - ijzertijd - vroeg Romeinse tijd
  - Romeinse tijd
  - overige
  - 213 catalogusnummer
- Sites puntwaarnemingen**
- sites (kleur zie vondstlocaties)
  - buffer akker
  - buffer Nederzetting
  - 117 sitennummer
- Sites contouren**
- ijzertijd - Romeinse tijd
  - vroege ijzertijd
  - ijzertijd
  - ijzertijd - vroeg Romeinse tijd
  - Romeinse tijd
- Landschap 500 vC**
- Water
  - Getijdengebied
  - Kwelder
  - Kwelderrug
  - Strandvlakte en duinvalleien
  - Strandwallen en (lage) duinen
  - Veen
  - 500 vc waterlopen
  - Binnenduintrand

nd

Onderzoeksagenda

- Wat is archeologisch bekend binnen de gemeente?
- Wat zijn de onderzoekshiaten?
- Welke onderzoeksthema's kunnen we formuleren?
- Formuleren specifieke vragenstelling t.b.v. toekomstig onderzoek (wat willen we nog weten?)
- Relatie met NOaA 2.0
- Formuleren beleid o.b.v. verwachtingskaart én onderzoeksagenda

DSO – Digitaal Stelsel Omgevingswet

- Omvangrijk stelsel aan digitale documentatie
- Raadpleegbaar via Omgevingsloket
- Regels via Vragenboom te benaderen: wel/geen vergunning nodig
- Veel aanvullende informatie beschikbaar via Informatiehuizen (zoals Cultureel erfgoed)

